

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Stichting Wetland Wonen Groep
Aangevraagde activiteiten :	Sloop van woningen en realisatie nieuwbouw
Datum ontvangst aanvraag :	27.10.2022
Locatie :	Mr. Steenbergenstraat Genemuiden
Datum beschikking :	19.04.2023
Kenmerk :	D2022-11-001035
Zaaknummer :	2022-013993

Datum verzending

19.04.2023

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Kwetsbare perioden	7
B.4	Soort specifiek	7
B.5	Overige zaken	10
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	11
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	11
C.1.1	Bevoegdheid	11
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	11
C.1.2	Procedure	11
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	11
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	11
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	11
C.1.3	Toetsingskader soorten	11
C.1.3.1	Wettelijke regels	11
C.1.3.2	Provinciaal beleid	12
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	14
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	14
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	14
C.2.2	Doel van het project	14
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	14
C.2.4	Periode	15
C.2.5	Onderliggende documenten	15
C.2.6	Aanvullende gegevens	15
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	15
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	15
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	15
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	16
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	17
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	17
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	17
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	18
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	18

D. SLOTCONCLUSIE	19
BIJLAGE I; KAART PLANGEBIED	20
BIJLAGE II; KAARTEN VERBLIJFPLAATSEN BESCHERMDE SOORTEN	21

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

█ van het adviesbureau Econu heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 27 oktober 2022 ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2022-013993. Aanvullende gegevens zijn op 1 december 2022 en 15 februari 2023 ontvangen

De aanvraag is gedaan omdat Wetland Wonen Groep voornemens is om een viertal woningblokken met 18 woningen te slopen en te vervangen voor een zorgappartementencomplex. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om de volgende verboden:

- nesten, rustplaatsen van huismussen en gierzwaluwen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van vogels weg te nemen;³
- Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te beschadigen of te vernielen;⁴
- om de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren⁵.

Deze ontheffing heeft betrekking op de sloop van vier woonblokken, en de realisatie van zorgappartementen op de locatie Mr. Steenbergestraat Genemuiden (zie figuur 1 voor de locatie van het plangebied).

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om vogels opzettelijk te storen, waarbij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding⁶. Dit, omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen en daarmee overtreedt u niet verbodsbepalingen uit artikel 3.1, vierde lid van de Wet natuurbescherming.

Deze ontheffing treedt in werking één dag na de verzenddatum van dit besluit en is geldig tot en met 1 januari 2028. Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit:

- Smeets B. (2022), Activiteitenplan binnenlanden Genemuiden.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwartewaterland;
- Econu, █.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid Wnb

² Op basis van art. 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid Wnb

³ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁴ Art. 3.5, vierde lid Wnb

⁵ Art. 3.5, tweede lid Wnb

⁶ Art. 3.1, vierde lid i.s.m. het vijfde lid Wnb

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-11-001035). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁷, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Kwetsbare perioden

5. Bij de planning en het verstoren van de verblijfplaatsen en nesten houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten (gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis). Activiteiten kunnen niet uitgevoerd worden tijdens:
- **Huismus:** voortplanting 1 maart tot en met 31 augustus en vorstperioden (van minimaal drie dagen met overdag temperatuur < 0°C) in de periode van december t/m februari.
 - **Gewone dwergvleermuis:** voortplantingsperiode 15 mei tot en met 15 augustus. Winterperiode 1 november tot en met 31 maart.
 - **Ruige dwergvleermuis:** Winterperiode 1 november tot en met 31 maart. Als een locatie jaarrond wordt gebruikt is de periode 15 april tot en met 15 augustus de minst kwetsbare periode om te werken
 - **Gierzwaluw:** voortplantingsperiode 15 april tot en tot 15 augustus.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Gierzwaluw												
Huismus												
Ruige dw. vleermuis												
Gew. dwergvleermuis												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en).

B.4 Soort specifiek

gierzwaluw

6. Voor de start van de werkzaamheden plaatst u 30 tijdelijke gierzwaluwkasten (type Nestkast Gierzwaluw NK GZ 10 of vergelijkbaar) op de volgende wijze:
- De kasten worden geclusterd geplaatst buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden op de locatie zoals aangegeven in bijlage I van de ontheffing;
 - De nieuwe nestplaatsen worden geplaatst zoals beschreven in het kennisdocument gierzwaluw van BIJ12⁸;
 - De tijdelijke mitigatie is minimaal één volledig broedseizoen gelijktijdig met de te verwijderen verblijfplaatsen aanwezig;
 - De locaties van de kasten moeten na plaatsing in het logboek worden aangetekend (specifieke locatie op een kaart, niet alleen adres), bij voorkeur met foto's.
7. De tijdelijke kasten blijven minimaal één volledig broedseizoen hangen nadat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd. Daarna mogen de kasten worden verwijderd buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw zoals beschreven in voorschrift 5. Binnen de looptijd van de ontheffing moet eerst een controle plaats te vinden of de kasten worden gebruikt, als dit het geval is mogen de kasten onder begeleiding van een ecologisch deskundige ongeschikt worden gemaakt en verwijderd, conform de het kennisdocument gierzwaluw. Na de looptijd van de ontheffing vindt eerst een controle of de nestplaatsen worden gebruikt plaats. Nestplaatsen die worden gebruikt mogen alleen met ontheffing worden verwijderd.
8. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaatsen gebeurt voorafgaand aan de werkzaamheden, buiten de (in voorschrift 5) genoemde broedperiode.

⁸ BIJ12 (2017). Kennisdocument Gierzwaluw, hoofdstuk 3.2

9. Voordat de gierzwaluw in Nederland terugkeert (half april), worden door de ontheffinghouder duurzame permanente voorzieningen gerealiseerd. Dit gebeurt op de volgende wijze:
- in de nieuw gerealiseerde gebouwen worden minimaal 30 neststenen (type IBVL05-08 of vergelijkbaar) geplaatst voor gierzwaluwen;
 - de plaatsing en de kenmerken van de voorzieningen voldoen aan het kennisdocument van de gierzwaluw⁹.

Huismus

10. Voorafgaand aan de werkzaamheden moet u tijdelijke kasten voor de huismus ophangen op de volgende wijze:
- de huismuskasten (type Vivara systeem-nestkast huismus eco 34 mm of vergelijkbaar) worden aangeboden met een compensatiefactor twee per verblijfplaats. Er gaan zeven nesten verloren daarom worden er in minimaal 14 kasten opgehangen;
 - de huismuskasten worden geclusterd opgehangen op minimaal drie meter hoogte op een voor de huismus geschikte wijze en plek met een expositie op het noorden of oosten of een ligging in de schaduw;
 - in de directe omgeving van de nieuwe nestplaats moet continu voldoende dekking aanwezig zijn (daarbij is van het opgaande groen een hoogte van twee á drie meter gewenst voor voldoende effectiviteit), en er is altijd (binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar;
 - de huismuskasten dienen minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn;
 - de kasten moeten bij binnen 200 meter van de huidige nesten opgehangen worden, bij uitzondering tot 500 meter, maar buiten de invloed van de werkzaamheden;
 - de locaties van de kasten moeten na plaatsing in het logboek worden aangetekend (specifieke locatie op een kaart, niet alleen adres), bij voorkeur met foto's.
11. Deze tijdelijke huismuskasten mogen later eventueel verwijderd worden onder de volgende voorwaarden:
- nadat de permanente maatregelen zijn opgeleverd en deze minimaal drie maanden beschikbaar zijn geweest voor de huismus;
 - buiten de kwetsbare periodes van de huismus (zie voorschrift 5);
 - voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de huismus moet een ecologisch deskundige vaststellen of de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden. Als is vastgesteld dat er geen huismussen of andere (vogel)soorten aanwezig zijn verwijderd u de nestkasten direct of maakt u de kast ontoegankelijk;
 - binnen de looptijd van deze ontheffing.
- Na de looptijd van de ontheffing moet er gecontroleerd worden door een ecologisch deskundige of de nestkasten in gebruik zijn door huismussen of andere beschermde soorten. Als dat het geval is, is een ontheffing nodig.
12. Voorafgaand aan de werkzaamheden moet u de huidige nesten ongeschikt maken. Het ongeschikt maken moet op de volgende wijze gebeuren:
- buiten de kwetsbare broed- en winterperiodes, zie voorschrift 5. In de laatste maand van de gewenningsperiode voor de tijdelijke mitigatie van drie maanden kan eventueel aangevangen worden met het ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaats;
 - door de toegangswegen af te dichten of door de dakpannen handmatig te verwijderen. Bij het afdichten van de toegangswegen moet er zorg voor worden gedragen dat alle toegangen worden afgedicht. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van diverse materialen zoals doek, dubbeltjesgaas, spouwborstels of afdichting met pur, mits het afdichten zorgvuldig plaatsvindt.

⁹ Bij12 (2017). Kennisdocument Gierzwaluw, hoofdstuk 3.2

13. Bij de afronding van de werkzaamheden realiseert de ontheffinghouder permanente vervangende verblijfplaatsen voor de huismus. Dit gebeurt op de volgende wijze:
- Huismus neststenen (type NKMU07 of vergelijkbaar) worden aangeboden met een compensatiefactor 2 per verblijfplaats. Er gaan zeven nesten verloren daarom worden er in minimaal veertien kasten opgehangen;
 - de neststenen worden geclusterd opgehangen in de nieuwbouw op minimaal drie meter hoogte op een voor de huismus geschikte wijze en plek met een expositie op het noorden of oosten of een ligging in de schaduw;
 - De nieuwe nestplaatsen voldoen aan de eisen zoals beschreven in het kennisdocument huismus van BIJ12¹⁰.

Vleermuizen

14. Voorafgaand aan de werkzaamheden moet u tijdelijke vleermuiskasten ophangen. Het ophangen van deze kasten moet op de volgende wijze gebeuren:
- kasten van het model VK PL 01 of VK WS 02 of vergelijkbaar worden aangeboden met een factor 4 per aanwezige verblijfplaats (dus 20 kasten);
 - de kasten worden in de directe omgeving van de verblijfplaatsen opgehangen, binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijk verblijfplaats;
 - voor compensatie van zomerverblijfplaatsen wordt een gewenningsperiode gehanteerd van drie maanden in de actieve periode van vleermuizen voorafgaand aan de werkzaamheden;
 - vervangende paarverblijfplaatsen kennen een gewenningsperiode van minimaal zes maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen;
 - de kasten hebben minimaal drie meter vrije vliegruimte voor en onder de kast;
 - de locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten het bereik van roofdieren;
 - de kasten worden zoveel mogelijk opgehangen in verschillende windrichtingen, zodat verschillende microklimaten worden aangeboden;
 - de locaties van de kasten moeten worden genoteerd in het logboek (specifieke locaties op een kaart, niet alleen adres), bij voorkeur met foto's.
15. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen (voorschrift 14) mogen later worden verwijderd onder de volgende voorwaarden:
- Minimaal drie maanden na het gereedkomen van de permanente mitigatie, waarbij alleen april tot en met oktober meetellen;
 - Buiten de kwetsbare perioden zoals beschreven in voorschrift 5;
 - Binnen de looptijd van deze ontheffing. Na de looptijd van deze ontheffing dient voor het verwijderen gecontroleerd te worden door een deskundige op het gebied van vleermuizen of de alternatieve verblijfplaatsen in gebruik zijn. Als dat het geval is, is een ontheffing noodzakelijk om de verblijfplaatsen te mogen verwijderen.
16. Voorafgaand aan de werkzaamheden moet u de huidige verblijfplaatsen ongeschikt maken. Het ongeschikt maken moet op de volgende wijze gebeuren:
- De verblijfplaatsen worden vijf dagen voor de aanvang van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt, buiten de kwetsbare perioden zoals beschreven in voorschrift 5;
 - Het ongeschikt maken wordt gedaan door afsluiten van toegangswegen met exclusion flaps zodat de ruimte kan worden verlaten;
 - Het ongeschikt maken vindt plaats in een periode waarbij de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger;
 - Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 °C, wind max 4 Bft en maximaal motregen). Indien alsnog vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen verblijfplaatsen van de gewone of ruige dwergvleermuis meer

¹⁰ Bij12 (2022). Kennisdocument huismus, hoofdstuk 3.2

waargenomen worden. De renovatiewerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

17. Voor de gewone en de ruige dwergvleermuis worden minimaal twintig permanente voorzieningen gerealiseerd, dit wordt gedaan door:
 - het inmetelen van inbouwkasten, type IBVL05-08 of vergelijkbaar in de nieuw te realiseren bebouwing;
 - de kasten hebben minimaal drie meter vrije vliegruimte voor en onder de kast;
 - de locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten het bereik van roofdieren;
 - de kasten worden zoveel mogelijk opgehangen in verschillende windrichtingen, zodat verschillende microklimaten worden aangeboden.

B.5 Overige zaken

18. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
19. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften bij voorkeur met foto's. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹¹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwartewaterland gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Zwartewaterland
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel Contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle E-mail: postbus@overijssel.nl

Uw project vindt binnen de invloedsfeer van een Natura 2000-gebied plaats. Het is niet uit te sluiten dat dit project effecten heeft op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied en u hiervoor een vergunning nodig heeft (art. 2.7 Wnb). Op basis van de voorliggende aanvraag om ontheffing kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

¹¹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹² en (soms) de Regeling natuurbescherming¹³ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁴ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁵ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

¹² Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹⁴ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁵ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁶ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de huismus en gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

¹⁶ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Wetland Wonen Groep is voornemens om een viertal woningblokken met 18 woningen te slopen en te vervangen voor een zorgappartementencomplex. De woningen hebben gemetselde muren, twee verdiepingen en een pannendak. De sloop van de woningen zal plaatsvinden in 2023 na het ongeschikt maken van verblijfplaatsen in april/mei. Na afloop van de sloop zal een zorgappartementencomplex worden gebouwd.

Figuur 1; het plangebied in rood en de locatie voor tijdelijke mitigatie in geel.

C.2.2 Doel van het project

De realisatie van een nieuwe appartementencomplex.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling	(Opzettelijk) doden of vangen ^{17, 18, 19}	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ²⁰	Opzettelijk verstoren ^{21, 22}	eieren van deze soort opzettelijk te vernielen of te rapen ²³	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ^{24, 25}	opzettelijk te ontwortelen of te vernielen ^{26, 27}	onder zich te hebben of te vervoeren ^{28, 29}
Gierzwaluw			X	X				
Huismus			X	X				
Gewone dwergvleermuis				X		x		
Ruige dwergvleermuis				x		X		

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2023 en is geldig tot en met 1 januari 2028.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- [REDACTED] (2022), Ecologische quick scan Binnenlanden Genemuiden;
- [REDACTED] (2022), Soortgericht onderzoek Ransuil, egel, huismus, gierzwaluw en vleermuizen;
- [REDACTED] (2022), Activiteitenplan binnenlanden Genemuiden;
- Rapportage asbestinventarisatie, november 2022, FIND asbestinventarisatie;
- [REDACTED] aanvullende gegevens 1 december 2023;
- [REDACTED] aanvullende gegevens 15 februari 2023.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 27 oktober 2022 ontvangen. Op 16 november 2022 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 1 december 2022 en 15 februari 2023 ontvangen.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel de kennisdocumenten van de betrokken soorten bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

-
- 17 Art. 3.1, eerste lid Wnb
18 Art. 3.5, eerste lid Wnb
19 Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb
20 Art. 3.1, tweede lid Wnb
21 Art. 3.1, vierde lid Wnb
22 Art. 3.5, tweede lid Wnb
23 Art. 3.5, derde lid Wnb
24 Art. 3.5, vierde lid Wnb
25 Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb
26 Art. 3.5, vijfde lid Wnb
27 Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb
28 Art. 3.2, zesde lid Wnb
29 Art. 3.6, tweede lid Wnb

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Soortgericht onderzoek Ransuil, egel, huismus, gierzwaluw en vleermuizen' wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op het volgende:

- In 2021 is een quickscan uitgevoerd uit dit onderzoek is het volgende gebleken. Er is mogelijk een jaarrond beschermd nest van een ransuil in de bomen aan de rand van het plangebied. Daarnaast is het mogelijk dat huismussen en gierzwaluwen onder de daken van de woningen broeden. Het plangebied is geschikt leefgebied voor vleermuizen. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op egels.
- Het inventariseren van de aanwezigheid van egels in het plangebied werd uitgevoerd doormiddel van vier wildcamera's. Tijdens dit onderzoek is de aanwezigheid van egels aangetoond in de omgeving van het plangebied.
- Om de activiteit van de ransuil in het plangebied in kaart te brengen werd in de periode februari-juli 2022 tijdens vier bezoeken in de avond ransuil geluid afgespeeld. Uit het onderzoek blijkt dat er geen nesten aanwezig zijn in het plangebied. Wel maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van de ransuil.
- Het inventariseren van huismussen heeft plaatsgevonden conform de methode uit het kennisdocument huismus. Er zijn zestien nesten aangetroffen in en rondom het plangebied.
- Onderzoek om aan- of afwezigheid van nesten van gierzwaluwen aan te tonen is uitgevoerd conform het kennisdocument gierzwaluw. Tijdens de veldbezoeken zijn tien gierzwaluwnesten aangetroffen in de te slopen panden, daarnaast werden nog drie nesten aangetroffen in de directe omgeving.
- Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden volgens de richtlijnen zoals deze zijn verwoord in het Vleermuisprotocol 2020. Tijdens de bezoeken zijn gewone dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied. Daarnaast werden enkele laatvliegers en ruige dwergvleermuizen aangetroffen. De laatvliegers die waargenomen werden zijn afkomstig uit omliggende wijken, zij gebruiken de bebouwing en de lijnvormige bomenrijen als vliegroutes. Er zijn in totaal vier zomerverblijven van gewone dwergvleermuizen in het plangebied aangetroffen. Er zijn verschillende verblijfplaatsen aangetroffen in en rondom het plangebied.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de sloop van vier woonblokken en de realisatie van zorgappartementen gaan verloren:

- 7 nesten van huismussen;
- 10 nesten van gierzwaluwen;
- 1 paarverblijf van de ruige dwergvleermuis;
- 2 zomer verblijven van de gewone dwergvleermuis;
- 2 zomer-/paarverblijven van de gewone dwergvleermuis;

De locaties van de aanwezige nesten en verblijfplaatsen staan aangegeven in Bijlage II van deze ontheffing.

In de directe omgeving van het plangebied is de egel waargenomen. De ecologisch adviseur geeft aan dat verblijfplaatsen niet voorkomen. De afwezigheid binnen het plangebied is echter niet aangetoond.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het activiteitenplan³⁰, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocumenten. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de huismus, gierzwaluw en vleermuizen zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Het realiseren van 20 tijdelijke vleermuis kasten in de directe omgeving van het plangebied;
- Het realiseren van 14 tijdelijke huismuskasten in de directe omgeving van het plangebied;
- Het realiseren van 30 tijdelijke gierzwaluw kasten in de directe omgeving van het plangebied;
- De verstoring, het ongeschikt maken van verblijfplaatsen, vindt plaats buiten de kwetsbare perioden;

³⁰ Hoofdstuk 4

- Bij de realisatie van de nieuwbouw worden minimaal 20 permanente vleermuis inbouwkasten gerealiseerd;
- Bij de realisatie van de nieuwbouw worden minimaal 14 huismus neststenen geplaatst;
- Bij de realisatie van de nieuwbouw worden minimaal 30 gierzwaluw neststenen geplaatst;
- Daarnaast wordt bij de nieuwe inrichting van het groen maatregelen getroffen die de biodiversiteit stimuleren.

De staat van instandhouding van de huismus als broedvogel in Nederland is matig ongunstig. Dit is gebaseerd op de matig ongunstige verwachtingen met betrekking tot de populatieontwikkeling en de verspreiding van de huismussen. De beschikbaarheid van leefgebieden en de toekomstverwachtingen zijn echter gunstig, volgens SOVON. Gezien de verspreiding van de huismussen in de omgeving, het aantal beschikbare daken in de omgeving, het beperkte aantal nesten dat vernietigd wordt en de toegepaste mitigatie, is het zeer aannemelijk dat de staat van instandhouding niet zal verslechteren door de voorgenomen werkzaamheden.

De staat van instandhouding van gierzwaluwen is gunstig. De broedpopulatie van de gierzwaluw wordt volgens de laatste betrouwbare aantalsgegevens geschat op 30.000 tot 60.000 broedpaartjes in Nederland³¹. Met het aanbieden van de potentiële alternatieve nestlocaties in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen gaat het aantal potentiële nestlocaties vooruit. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied komt de gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw niet in gevaar.

Zowel de gewone als de ruige dwergvleermuis zijn algemeen voorkomende soorten die wijdverspreid in Nederland voorkomen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichtens van kieren en gaten in gebouwen. Het toekomstperspectief is ongunstig ontoereikend en het leefgebied neemt af. De staat van instandhouding is daardoor niet gunstig³². Gezien het relatief grote aantal vleermuizen, de blijvende aanwezigheid van geschikte foerageergebieden, het aantal beschikbare objecten en potentiële verblijfplaatsen in de directe omgeving en de toegepaste mitigatie, zullen de geplande werkzaamheden geen negatieve invloed hebben op de staat van instandhouding van gewone en ruige dwergvleermuizen.

Wij zijn van oordeel dat de voorgenomen werkzaamheden geen negatief effect hebben op de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw en gewone en ruige dwergvleermuis.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de sloop van vier woonblokken en de realisatie van zorgappartementen leiden tot het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en tot beschadigen van nesten van huismussen en gierzwaluwen en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 en artikel 3.5 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig. De egel is ook aangetroffen in de directe omgeving van het plangebied, het verstoren van eventuele verblijfplaatsen is een overtreding van verbodsartikelen zoals genoemd in 3.10 van de Wnb. Voor de egel is geen ontheffing aangevraagd.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

De huidige inrichting van de woningen is ongezond voor de bewoners en voldoet niet meer aan de eisen die gesteld worden aan moderne woningen. Een ingrijpende verbouwing zal ook leiden tot een passende situatie en de vocht- en isolatieproblemen op te lossen. Deze werkzaamheden zijn echter dermate intensief dat het onwaarschijnlijk is dat de aanwezige soorten niet verstoord worden.

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Een renovatie op een andere locatie zorgt immers niet dat het asbest en

³¹ Bij12, kennisdocument gierzwaluw

³² Zoogdierverseniging, 2018, Ruige dwergvleermuis

de andere problemen op deze plek verdwijnen. De werkwijze en de planning zijn aangepast aan de ecologie van de betrokken soorten.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig;

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aangezien in de huidige woningen asbest aanwezig is, is er sprake van een ernstig risico voor de volksgezondheid³³. Tevens is de isolatie en vochtuishouding in de woningen dermate slecht dat er sprake is van een ongezonde leefsituatie die niet mag voortduren. Er zijn veel klachten van bewoners met betrekking tot vochtplekken op de muren, schimmelvorming op de muren, warmteverlies door slechte isolatie en gezondheidsklachten door vochtproblematiek.

Het verwijderen van asbest is van belang voor de volksgezondheid en de openbare veiligheid. De aanwezigheid van asbest is aangetoond door het aanleveren van een asbestinventarisatierapport³⁴.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb³⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb³⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

³³ [Asbestbeleid voor minder gezondheidsrisico's | Asbest | Rijksoverheid.nl](#)

³⁴ [REDACTED] (2022), Asbest rapportage

³⁵ Art. 1.10, derde lid Wnb

³⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten van huismussen en gierzwaluwen en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te beschadigen, en het verbod om de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

Bijlage I; Kaart plangebied

Figuur 1; plangebied en omgeving. In rood staat het plangebied en in geel de locatie waar tijdelijke mitigatie wordt gerealiseerd

Bijlage II; kaarten verblijfplaatsen beschermde soorten

